

ZANIMIVE IZJAVE DVEH GOSPODARSKIH MINISTROV

Produktivnost je tako visoka da omogoča sprejem delavskih zahtev

Colombo meni, da bo zvišanje plač privedlo do povečanja notranje potrošnje, ki je temelj gospodarskega razvoja - Danes se zaključi razprava o zapori najemnin

RIM, 8. — V senatu sta danes govorila ministra Caron in Colombo o italijanskem gospodarskem položaju. Minister za proračun in prihodnosti, zakladnik minister Colombo pa je obrazložil proračun za prihodnje leto in obravnaval svetovni monetarni položaj.

Caron je mnenja, da so v bistvu zdrav temelji italijanskega gospodarskega sistema in da kolikor jim bo uspelo doseči s sodelovanjem vseh socialnih sil nadzor nad nekaterimi neposrednimi, ne bo prišlo do zastoja v razvoju. Obhajajo številni pozitivni indeksi: v letosnjem letu se bo nacionalni dohodek povečal za 6,8 odstotka, potrošnja za 7 odstotkov, investicije za 12 odst. Letina je dobra in povečanje industrijske proizvodnje bo doseglo okrog 8 odstotkov.

Ni pa vse tako optimistično in je minister Caron moral priznati, da je prišlo do zastoja glede zaposlitve in do zvišanja zaposlitve v industriji, istočasno pa do zmanjšanja zaposlitve na splošno, kar odgovarja dolocenim težavam gospodarskega razvoja. Za rešitev tega vprašaja je treba pospešiti predelavo jage.

Glede cen in plač je minister dejal, da je v prvih osmih mesecih prišlo do zvišanja cen za 2,7 odstotka, glede plač pa je podaril: «V zadnjih letih je prišlo do takega napredka produktivnosti, da dopušča vse možnosti glede zahtev delavcev».

Nato je Caron govoril o programiranju in o načrtu 1971-1975, ki bo moral temeljiti na zaključkih prvega petletnega načrta. Na vsak način je prvi načrt dokazal svojo uspešnost. Poleg tega pa je nastavljanje narodnega dohodka višje, kot ga je predvideval načrt, s čimer je dokazano osnovno načelo, da dolgoročni gospodarski načrti ne predstavljajo zavoro, temveč pospeševanje gospodarskega razvoja.

Minister Colombo je obrazložil gospodarski razvoj in v tej zvezi tudi ponovil nekatere sklope, ki so jih sprejele pretekle vlade, zato da preprečijo slabo konjunkturo julija 1968 in da podpre notranjo potrošnjo. Proračun za prihodnje leto predvideva visoke izdatke vendar v okviru zakonov, ki jih je odobrila parlament za gospodarski napredek in za preuredbe izdatkov v socialne svrhe.

V prihodnjem letu je predvideno, da bodo dohodki dosegli 1.239 milijard lir (ali 12,7 odstotka več kot letos). Izdatki pa bodo dosegli 1.285 milijard lir (ali 12,3 odstotka več kot letos). Deficit je v nominalno sicer visok, vendar pa je pomembna kritja kreditne gibalnosti in za razne pasivne postavke. Zaradi tega tudi ne bi smelo priti do zaskrbljenosti glede monetarne stabilnosti.

Obstaja aktivna plačilna bilanca in notranje cene so dovolj stabilne, kar prida, da notranji gospodarski sistem še nima možnosti, da bi v celoti izkoristil vse rezerve, ki jih proizvaja. Zaradi tega je naloga države, da reši nekatere bistvena vprašanja in med drugim predvsem vprašanje zaposlitve, ter gospodarskega uravnavevanja teritorialnega značaja in da se zato ustrezno izkoristijo večje možnosti javnih izdatkov.

Minister je zaključil: «Prepričan sem, da obstaja dovolj prostora za ustrezna pogajanja, da bodo zadovoljila delavce, da bodo lahko primerno sodelovali pri uspešnih razvoju in da se s tem ne bo razbilo sorazmerje med stroški in dohodki podjetij. Poleg tega sem prav tako prepričan, da zvišanje plač pomeni povečanje notranjega povpraševanja, ki predstavlja pomembno sredstvo za nadaljnji razvoj».

Minister je nato dejal, da je odgovornost vlade, da najde primeren način, kako med raznimi težnjami v zvezi s pogajanjem o delovnih pogodbah in v odnosu do treh ciljev: zvišanje nacionalnega dohodka, obramba kupne moči, okrepitev investicij zato, da se zviša zaposlitev.

V poslanski zbornici se je nadaljevala razprava o zapori stanovanjskih najemnin in so odobrili zakonski predlog do 7. člena. Predvideno je, da bodo razpravo izpili jutri in da bodo jutri tudi zakon dokončno sprejeli.

Danes je bila v Termiju splošna stavka, ki so jo proglasile vse tri sindikalne organizacije v zaščito plač, proti naraščanju najemnin in v podporo delavcem, ki se bore za obnovitev delovnih pogojev.

Vse državne organizacije kovinarjev so sklenile, da bo 16. oktobra v Neaplju splošna manifestacija kovinarjev Jaga, kot je bila predeljena v Turinu.

Vse tri sindikalne organizacije uslužbencev ENEL so prekinile 48-urno stavko, kor so se pričeli ob posredovanju podtajnika za delo Rame razgovori glede socialnega in zdravstvenega sodelovanja.

Danes so se pričeli razgovori glede obnovitve delovne pogodbe gradbenih delavcev.

Colombo je nato govoril o svetovnem monetarnem položaju in je ugotovil, da prihaja do težav zaradi splošnih inflacionističnih težnj in še zlasti zaradi inflacije, ki prevladuje v ZDA. Podrobneje je obrazložil razgovore, ki jih je imel na zasedanju mednarodnega mone-

na Petrovića se stavka načeloma ne more sprejeti kot metoda za reševanje nasprotij, mora pa se zgraditi takšen sistem, ki bo omogočil, da se nasprotja rešujejo z samoupravnimi dogovorom. Na seji so izvolili komisijo, ki bo formulirala stališča o tem vprašanju in jih predložila v sprejem na bodoči seji predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije.

B. B.

imenovanje Vasilija Kuznjecova na mesto šefa delegacije, ki se bo pogajala s Kitajci, dokazuje dobro voljo, ki vlada v Kremlju, in zunanji opazovalci ne izključujejo, da bi v primeru ugodnega začetka pogajanj ne nastopil v drugi fazi sam zunanji minister Andrej A. Gromiko.

Kitajci so medtem preko tiska in pekinškega radia predložili SZ, naj bi se med pogajanjima sovjetske in kitajske čete umaknile od meja in spornih področij.

NADALJUJE SE ZASEDANJE CENTRALNEGA KOMITEJA

Velika večina PSI zagovarja novo, konstruktivno politiko

Nenni je branil staro vladno formulo - Lombardi o stvarnih socialnih in gospodarskih odnosih v Italiji

RIM, 8. — Centralni komite socialistične stranke danes ni zaključil dela, ker je prišlo do zelo ostrih notranjih stališč glede osnovne usmeritve. Prišlo je do diametralno nasprotnih govorov med predstavnikom leve Lombardijem in sedaj že nekako uradnim predstavnikom desnice Nennijem, pri čemer se je kažejo osnovni obrisi, da bo velika večina CK PSI podprla stališča tajnika stranke De Marinia, s katerim se v bistvu strinja tudi levica stranke.

Na zasedanju centralnega komiteja PSI je obstajalo precejšnje zanimanje za govor Nennija, saj gre za enega izmed najvidnejših predstavnikov socialistične stranke in tudi za enega izmed izvorov socialističnega združevanja. Nenni je glede tega bistvenega vprašanja ponovil svoje mnenje, da je bil razkol nepotreben. Kot dokaz v tej zvezi je navedel uspehe nemških socialistov, obnovu v britanski laburistični partiji in položaj na Švedskem, kjer naj bi imela tamkajšnje socialistične stranke po Nennijevemu mnenju izredno zaslug, da so preprečile udrutitve komunističnih partij, ki bi bile sposobne vplivati na delavsko gibanje in na javno življenje.

Nenni je večkrat izrecno pohvalil nemške socialdemokrate, ki naj bi imeli veliko zaslug, da so se odločili za sveliko koalicio in v ta od takrat niso nikoli več razpravljali o tem vprašanju.

Vladna kriza je — vedno po mnenju Nennija — bila povzročena prav v trenutku, ko naj bi vlada delovala v skladu s potrebami in ko so se rane levega centra že zacelile. V tej zvezi je bil Nenni nekoliko megljen in je ponovil svoje prene izredno zaslug, da so preprečile udrutitve komunističnih partij, ki bi bile sposobne vplivati na delavsko gibanje in na javno življenje.

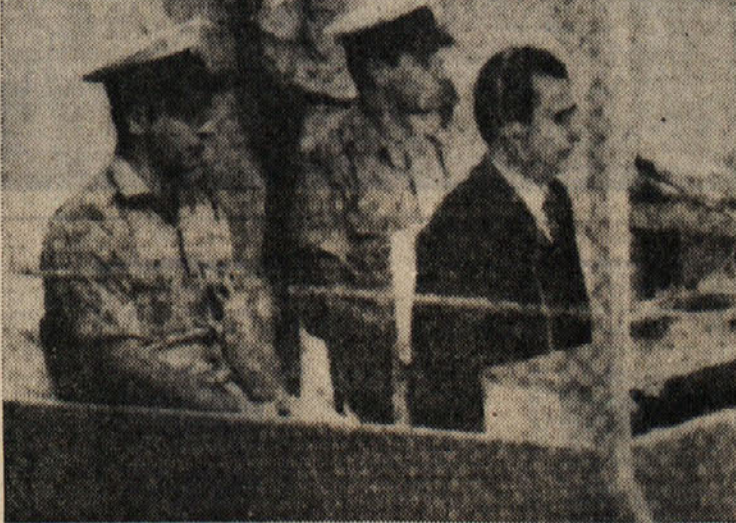
Nenni se strinja s De Martinom, da je težavno obnoviti levi center, istočasno pa je diametralno nasprotno mnenja o razlogih. De Martino je večkrat obsodil socialdemokrate in njih ostri protikomunistični, danes pa Nenni vztraja, da nastajajo bistvene težave, ker se govori o «razširjeni večini» in to na način, ki je «povsem izven stvarnosti». V tej zvezi Nenni ponavlja teze, ki jih širi buržoazni tisk, češ da je prišlo glede odnosov do komunistov do «zmede».

Lombardi je na dopoldanskem zasedanju CK odločno zavrnil stališča Nennija in dejal, da je prišlo do razkola v stranki «z zavajanimi očmi», vendar to prav zaradi tega, ker je prišlo po Nennijevih zaslugi tudi do združitve «z zavajanimi očmi». Zdržištev se je kmalu izkazal za neuspeh in vzporedno je šlo tudi za neuspeh politike levega centra, ki je bila v začetku koristna za Italijo, postopoma pa ni več

ro svojim pridelovalcem, ki bodo izvozili v tretje države omejene kmetijske prideleke. To pooblastilo velja do dneva, ko bo Zah. Nemčija uradno določila novo pariteto marke.

Kongres britanske konzervativne stranke

LONDON, 8. — V Brightonu se je danes začel redni kongres britanske konzervativne stranke. Danes je razprava bila po večini posvečena problemom obrambe. Govor je bil tudi o strankini strategiji na prihodnjih volitvah.

Mladi Avstralec Michael Rohan pred sodiščem v Jeruzalemu pod obtožbo, da je zažgal mošejo Al Aqsa

Britanski notranji minister prispel v Severno Irsko

LONDON, 8. — Britanski notranji minister Callaghan je prispel danes zvečer v Belfast. To je že drugi obisk londonskega notranjega ministra v Severni Irski po velikih incidentih preteklega avgusta. Takoj po prihodu na letališče v Belfastu, kjer ga je sprejel severnoirski predsednik vlade Chichester, je imel Callaghan tiskovno konferenco, na kateri je poudaril, da je «treba čimprej aretirati in postaviti pred sodišče vse razrajače, ker v nasprotnem primeru prebivalstvo Severne Irske ne bo imelo miru. »Pred nami imamo skupnice manjšine prebivalstva — protestantov in katoličanov — je poudaril Callaghan, ki želi, da bi naši napori propadli. »Minister je izrazil prepričanje, da bo oblast to preprečila.

Ze sinoči se je britanski notranji minister sestel s predstavniki severnoirske vlade, v prihodnjih dneh pa bo obiskal še nekatere druge kraje v Severni Irski. Sinoči je britanski minister poveljstvo sklenilo, da bodo agenti vojaške policije neoboroženi nadzorovali katoliške mestne predelave v Belfastu. Ta sklep vojaških oblasti, poročajo iz Londona, so katoličani sprejeli z zadovoljstvom, ker marajo videti v svojih krajih članov severnoirske policije, ki je sestavljena izključno iz protestantov.

SESTANEK MED PREDSTAVNIKI ZIS IN IS SRS

Razpravljali so o aktualnem gospodarskem in političnem položaju

V razpravi so ugotovili, da se programske usmeritve zveznega in republiškega izvršnega sveta skladajo v vseh bistvenih vprašanjih

(Od našega dopisnika)

LIUBLJANA, 8. — Danes so bili v Ljubljani pogovori o aktualnih političnih in gospodarskih vprašanjih med predstavniki zveznega izvršnega sveta Jugoslavije in republiškega sveta Slovenije. Pogovore sta vodila predsednika ustreznih svetov Mitja Ribičič in Stane Kavčič. Pogovorov so se udeležili tudi član zveznega izvršnega sveta Marko Bulc, zvezni sekretar za finance Janko Smole in direktor zveznega zavoda za plan dr. Rihard Štainer. Z republiške strani pa podpredsednika izvršnega sveta dr. France Hočevar in Vinko Hafner, člana izvršnega sveta Rino Simoneti in Joško Štrukelj ter sekretar izvršnega sveta Franjo Turk. Uradno poročilo o pogovori pravi, da so v uvodu predstavniki odborov izvršnega sveta Slovenije podali pregled stanja problemov in načrtov. Predstavniki zveznega izvršnega sveta pa so govorili o rezultatih izvajanja gospodarske reforme v tekočem letu in še o gospodarskih odnosih s tujino ter o temeljnih gospodarskih politiki v letu 1970, kakor tudi o pripravah za izdelavo srednjeročnega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije. V razpravi so ugotovili, da se programske usmeritve zveznega in republiškega izvršnega sveta skladajo v vseh bistvenih vprašanjih. Poudarili so, da je poleg nadaljnje procesa decentralizacije potrebno na vseh ravneh tudi na ravni federacije urediti samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje o vseh aktualnih vprašanjih družbenega življenja.

Predstavniki republiškega izvršnega sveta so v celoti podprli stališče zveznega izvršnega sveta glede vrste vprašanj s področja gospodarstva posebno še kar zadeva vprašanje nelikvidnosti. Prav tako so podprli tudi stališče glede vklajenosti politike nadaljnje razvoja razvitih območij, ki jo ne gre omejevali le na vprašanje sredstev, temveč zahteva polno zavzetost celotne jugoslovanske skupnosti na njen uspeh.

V nadaljevanju pogovorov so ugotovili, da je za razvoj in ureditve gospodarske reforme bistveno izpolnjevati in izgrajevati mehanizem tržnega gospodarstva z vsemi posledicami. Hkrati pa je potrebno postopno posvetiti več pozornosti tudi sistemskemu prilagajanju drugih področij družbene dejavnosti. Izvajanje družbene reforme preha sedaj v obdobje, so ugotovili, ki jo je v osnovi preseženi etatizem treba nadomestiti s smotnejšim in odločnejšim izgrajevanjem mehanizma samoupravnega dogovarjanja. Poudarili so, da je treba nadaljevati politiko uravnotežene gospodarske rasti ter krepitve reprodukcijske sposobnosti samega gospodarstva. Za doseg te ciljev pa ni dovolj le dograjevanje sistema, am-

v pospešeni modernizaciji državne uprave v federaciji, carinski službi in podobno.

DRAGO KOŠMRLJ

Schumann danes v Moskvi

MOSKVA, 8. — Jutri prispe na uradni obisk v Moskvo zunanji minister Maurice Schumann. V Sovjetski zvezi se bo zadržal do torika. List «Izvestija» poudarja, da je to prvič, po obisku generala de Gaulle, da pride uradno v Sovjetsko zvezo predstavnik francoske vlade.

POLOŽAJ V FRANCJI

Povišana obrestna mera od 7 na 8 odstotkov

Na seji vlade so odobrili proračun za leto 1970

PARIZ, 8. — Glavni svet francoske narodne banke je na izredni seji sklenil povišati obrestno mero od 7 na 8 odstotkov. To je najvišja obrestna mera do sedaj dosežena v Franciji, hkrati pa ena najvišja na svetu. Samo Danska je zadnjič povišala obrestno mero na 9 odstotkov. Na francoski ravni so se Velika Britanija in Kanada.

Se do tretjega julija lani je znašala obrestna mera v Franciji komaj 3,5 odstotka, ko je bila tedaj povišana na 5 odstotkov, 12. novembra 1968 je francoska narodna banka povišala obrestno mero od 5 odst. na 6 odstotkov, 13. junija letos pa od 6 na 7 odstotkov. To pomeni, da se je obrestna mera v Franciji v dobrih letih dvig več kot podvojila.

Danes je bila seja francoske vlade, na kateri so odobrili proračun za leto 1970, ki bo kmalu predložen v razpravo in odobritev parlamentu. Proračun za prihodnje leto predvideva simbolični prebletek 95 milijonov frankov, medtem ko je bil letošnji proračun izredno pasiven. Predvideni izdatki za prihodnje leto znašajo 159.885 milijonov frankov, dohodki pa 159.950 milijonov frankov. Za prihodnje

Po seji vlade je njen glasilnik Leo Hamon poudaril, da nedavni razgovori v Bruslju in Luksemburgu jasno dokazujejo dobro voljo Francije do spoštovanja obveznosti, ki jih ima do evropske gospodarske skupnosti ter željo, da se gospodarska skupnost še bolj utrdi. Hamon je nato izjavil, da je Pompidou na seji vlade poudaril pravilnost politike nove francoske vlade, ki je takoj po volitvah sklenila razvednotiti frank. Pravilnost tega sklepa, je dejal Pompidou, se kaže tudi v sedanjih vprašanjih, ki nastajajo v zvezi z revalvacijo nemške marke.

Kairo vztraja pri «rodoski formuli»

KAIRO, 8. — Z namenom, da bi omogočila uveljavitev resolucije pogodbenega sveta OZN iz 22. novembra 1967, je ZAR pripravljena sprejeti takto imenovano erodsko formulo, ki pa naj izključuje neposredna pogajanja z Izraelom. Tako je danes izjavil novi glasilnik kairske vlade Esmat Abdel Meguid na svoji prvi tiskovni konferenci. Kairska vlada je torej uradno potrdila izjavo, ki jih je dal zunanji minister Riad v New Yorku.

Kot je znano, so erodsko formulo uporabili prvič leta 1949, ko so pogajanja med Egipčani in Izraelci potekala s posredovanjem Ralpa Buncha, ne da bi prišlo do direktnih stikov med pogajalci. Sedanja posredovalca je bil odposlanec OZN Gunnar Jarring, čigar misijo ZAR po izjavah glasilnika v celoti podpira.

Glasilnik je tudi potrdil, da ZAR ne postavlja umika izraelskih čet iz zasedenih ozemelj kot prvi pogoj za začetek razgovorov. Meguid je posebno poudaril, da ostaja stališče kairske vlade nespremenjeno: «Mi odvrčamo, je dejal, vsakršna neposredna pogajanja z Izraelom, podpiramo pa zopetno vzpostavitev stikov med poslanikom Jarringom in zainteresiranimi stranmi za uveljavitev resolucije varnostnega sveta OZN».

Če se torej na diplomatskem področju odpirajo nove možnosti za rešitev spora, ostaja vojaški položaj na Srednjem vzhodu izredno napet. Tudi danes so bili na dnevnem redu številni incidenti med Izraelci in Arabci, medtem ko so izraelska letala ponovno bombardirala jordanska ozemlja. V dveh zaporednih napadih so letala obstrlevala področje El Shallah, južno od mesta Ramtha ter povzročila dva mrtva in tri ranjene med civilnim prebivalstvom.

NA ZASEDANJU GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Zunanji minister Moro o glavnih smernicah in načelih italijanske zunanje politike

Ugodna ocena obiska v SFRJ: «Meje med Italijo in Jugoslavijo praktično ni» Stališče do Srednjega vzhoda in Vietnam - Potreba po utrditvi OZN

NEW YORK, 8. — Na 24. zasedanju generalne skupščine OZN je italijanski zunanji minister Aldo Moro orisal danes glavne smernice in temeljna načela italijanske zunanje politike. Minister se je dotaknil vseh največjih mednarodnih problemov ter je posebno pazljivo posvetil vprašanju uveljavitve te mednarodne organizacije.

Moro je na začetku dejal, da je treba ustvariti novo in boljše ozračje v mednarodnih odnosih. Treba je v odpetem vzdušju reševati probleme, ki so vzrok za ločitve in spore ter graditi bodočnost

na vzajemnem spoštovanju, na znanju in na sodelovanju med narodi.

«Prihajam iz Jugoslavije, je dejal v tej zvezi zunanji minister, kamor sem imel čast pospremiti predsednika italijanske republike na uradnem obisku pri predsedniku Titu. Ta obisk pomeni počat odličnih odnosov, ki so se v povojnih letih razvili med sosednima državama med sosednima narodoma, ki sta zanaša dati prednost lastnim resničnim interesom pred očitki in zamerali, ki so jih povzročili spori v preteklosti, med narodoma, ki sedaj uživata sadove uspešnega sodelovanja. Med Jugoslavijo in Italijo, je dejal Moro, praktično ni meje. Ta meja je odprta tisočim vsakodnevnim prehodom blaga, ljudi in idej, v eno in drugo smer. Mir vlada na obeh bregovih Jadranskega morja».

Italijanski zunanji minister je dalje govoril o dobrih odnosih s sosedno Avstrijo ter v tej zvezi omenil možnost skorajšnje rešitve gornjepodolskega problema. Moro je dalje trdil, da bi morala ista volja po miru, ki preveča odnose med Italijo in dvema sosednima državama, navdihovati tudi vlade v Evropi, na Srednjem vzhodu, na azijskem jugovzhodu, v Afriki, v Latinski Ameriki in povsod, kjer prihaja čisto tudi do krvavih sporov med državami in v notranjosti držav.

Pred grožnjo pogube, je dejal minister, obstaja samo ena alternativa: ustvariti trajne pogoje za mir, se pravi ureditvi tak mir, v katerem bi ne samo vojaške in politične krize temveč tudi vsi bistveni problemi modernega sveta utegnili najti ustrezno rešitev.

Kot smo omenili, je Moro posebno poudaril potrebo po povečanju učinkovitosti in uveljavitvi organizacije združenih narodov. Minister je orisal dokument, ki ga je v tej zvezi pripravila italijanska vlada v odgovor na povabilo, ki

ga je generalni tajnik poslal državam članicam v pričakovanju 25. obletnice organizacije. Minister je v tej zvezi tudi izrazil željo, da bi bil kmalu rešen problem kitajskega predstavništva v OZN.

Italijanski zunanji minister je nato govoril o stališču rimske vlade do sporov, ki so sedaj v teku v različnih delih sveta. Glede Srednjega vzhoda je podprl resolucijo varnostnega sveta OZN iz 22. novembra 1967, medtem ko je odbil možnost rešitve, ki bi jo hoteli od zunaj vsiliti državam, ki so si suverene in ki jim je pri srcu lastna neodvisnost. V tej zvezi je tudi omenil potrebo po rešitvi problema palestinskih beguncev, katerim je treba vrniti, je dejal, z upanje v življenje in v mednarodno pravico.

Glede vojne v Vietnamu je Moro dejal, da bi bilo treba prebrskati tega področja zagotoviti pogoje, v katerih bi lahko svobodno izbralo lastno usodo brez zunanji vmešavanja in pritiskov. Dejaj je tudi, da so pariška pogajanja, čeprav niso doslej dala zadovoljivih sadov, edino sredstvo za ponovno vzpostavitev miru na tem področju.

Končno je minister govoril še o problemu miru in varnosti v Evropi ter o odnosih z vzhodnimi državami. Dejaj je, da želi Italija še naprej iskati stišne točke s temi državami za pravilno rešitev največjih odprtih problemov in v prvi vrsti bistvenega problema Nemčije.

Po svojem nastopu je v generalni skupščini, ki je žel skoraj soglasno odobravanje prisotnih delegatov, se je minister Moro sestel z generalnim tajnikom OZN U. Tantom, s katerim se je razgovoril o največjih mednarodnih problemih in v prvi vrsti o Srednjem vzhodu. Srednji vzhod je bil tudi osrednja tema razgovorov, ki jih je imel pozneje Moro s posebnim odposlanikom OZN Gunnarom Jarringom.

S POMOČJO ITALIJANOV SPORAZUMNO Z GRŠKIM OSVOBODILNIM GIBANJEM

Beg bivšega ministra Milonasa iz konfinacije na otoku Amorgos

Pri osvoboditvi je sodeloval tudi novinar tednika «L'Espresso» Mario Scialoja

RIM, 8. — Tednik «L'Espresso» bo v jutrišnji številki objavil članek o osvoboditvi grškega ministra za vzgojo v Papandrejevovi vladi Georgija Milonasa, ki ga je sedanjí polkovniški diktatorski režim pred 14 meseci konfiniral na majhnem otoku Amorgos. Pobjeg je organiziralo pet Italijanov, med katerimi je bil novinar tednika «L'Espresso» Mario Scialoja.

Kako je prišlo do osvoboditve Milonasa? Scialoja v svojem članku pripoveduje, da je prišel na Amorgos s tremi študentskimi prijatelji. Anno, univerzitetni asistentom Giancarlom, odvetočnikom Lorenzom in z grškim prijateljem. Ze prej so pripadniki grškega odporniškega gibanja uredili sestanek s Milonasom v edini gostilnici vasiore Hora, kjer se je bil grški minister hiral. Tistega dne je Milonas prišel nekoliko kasneje h kosilu, a je takoj opazil knjigo Enrica Goldmannia o predsedniku Johnsonu s vidnimi rdečimi rdečimi plastkami, kar je bil znak, da je v prisotnosti njegovih osvoboditeljev. Ker pa je grška policija strogo pazila na italijanske turiste, ti niso izmenjali niti pogleda s političnim pripornikom, ki bi se moral, kot dogovorjeno, vkrati na njihovo jadrnico v nočnih urah na samotnem delu južnega področja otoka.

Do osvoboditve bi moralo priti nekaj dni prej, vendar so imeli Italijani smolo. Ko so na predlog predstavnikov grškega osvobodilnega gibanja našli primerno jahto, ki jo je upravljal univerzitetni študent in pomorski kapitan Carlo, so imeli odvaro in nato so se morali boriti s slabim vremenom. Po odhodu 14. septembra, so se zavedli, da je bil jamor zlojamen. Zopet popravila in končno 18. odhod ter 22. istega meseca prihod na majhen otok južno od Krf, kjer so se morali zaradi ponovne olavre ustaviti celih pet dni.

Končno se jim je le posrečilo rešiti Milonasa, ki je svojo prisotnost nakazal z baterijo. Ko je bil minister stopen na jahto je vse pozdravil v francosčini: «Bonsoir, mes amis» jim je rekel in

se odpravil na jahto svobodni na spod.

V intervjuju tednika je bil minister izjavil, da so ga konfinirali, ker so polkovniki vedeli, da ne bo nikoli pristal na diktatorski režim. Milonas pravi, da bi se morali vsi Grki združiti v borbi proti diktaturi. Njegov cilj je ustanoviti v Grški moderno socialistično stranko.

Po 25 mesecih hišnega pripora Novinar Reuterja A. Grey bo danes zapustil Kitajsko

LONDON, 8. — «Foreign Office» je javil, da bo dopisnik Reuterja v Pekingu Anthony Grey, ki je bil 25 mesecev v hišnem priporu, zapustil jutri Kitajsko. Grey se bo s kitajskim letalom odpravil v Šanghaj, odkoder bo s pakistanskim letalom odpotoval domov. Ni znano, kdaj bo prišel v London.

ZARADI NALIVOV IN POPLAV V Tuniziji veliko škode in številne smrtno žrtve

TUNIS, 8. — Zaradi hudih nalivov in poplav, ki so zajele številne predele Tunizije in se posebej Kalruan, Susa in Gafsa, je število smrtnih žrtev naraslo na 426. Brez starih je ostalo 93.000 oseb, podivjane vode pa so uničile 32.000 stanovanj, v glavnem v barakah ali revnih hišah.

Zaradi novih nalivov se je položaj še poslabšal. Vojska, gasilci in pripadniki nacionalne straže skušajo nuditi ogroženemu prebivalstvu vsu potrebno pomoč.

ZARADI TIHOTAPSTVA Norveške vojne ladje brez alkohola

OSLO, 8. — Prvih 90 letih njihovega obstoja na norveških vojnih ladjah ne bodo smeli imeti alkohola. Tako je odredil poveljnik vojne mornarice zaradi

poskusa posadke minolovca «Ullera», da dvigne na površje precejšnjo količino likerjev, ki so jih prejšnji teden vrgli na dno nekakega fjorda severnega dela Norveške.

Ze junija so obtožili posadke norveških vojnih ladij, da se bavijo s tihotapstvom alkoholnih pijač in cigaret.

Policija meni, da so z norveškimi vojnimi ladjami vtihotapili na Norveško nad 3000 steklenic likerjev, 2800 steklenic piva in nad sedem milijonov cigaret. O zadevi je v teku preiskava.

VCERAJ V LOVRANU Srečanje filmskih ustvarjalcev Italije in Jugoslavije

REKA, 8. — S predvajanjem filma «Marcello Mastroianni», ki ga je režiral Mario Volpi, se je pričelo danes v Lovranu prvo srečanje filmskih ustvarjalcev Jugoslavije in Italije, ki ga je s sodelovanjem turističnega društva v Lovranu organiziral književni časopis «La Balana» z Reke. Na sestanku, ki bo trajal štiri dni, bo okrog 40 znanih režiserjev, kritikov in drugih filmskih delavcev iz Italije in Jugoslavije razpravljalo o temi «Film, kot vest družbe. Uvodno poročilo bosta imela italijanski kritik in esejist Guido Aristarco in kritiki «Komunistična Sloboda» Novaković. Med srečanjem bodo predvajali več filmov z osnovno temo sestanka.

Zaradi stavke mestnih policajev in gasilcev Dva mrtva, 19 roparskih napadov in vandalsko opustošenje trgovin

S posebnim zakonom je vlada prisilila stavkujoče, da so se vrnili na delo

MONTREAL, 8. — Agenti montrealске mestne policije in gasilci so že precej časa zahtevali izboljšanje življenjskih razmer. Ker pa so nalezili na glava ušesa, so se končno odločili in stopili v stavko. Najprej policaji in nato še gasilci. To njihovo protestno akcijo so izkoristili kriminalci in ničvredneži: v kratkem so v samem Montrealu zabeležili 2 mrtva, številna vandalska dejanja mladih tepistov, ki so izbijali izlozbozna okna in kradli vsaj 19 roparskih napadov oboroženih ljudi in kakih 10 vlovov v banke.

Zaradi nevezdržnega položaja, ki se je vedno bolj slabšal, je pokrajinski parlament Quebeca izglasoval nujni zakon, ki je predvideval globo od 25 do 100 kanadskih dolarjev za vsak dan stavke in tudi zaporno kazen za policaje, ki bi se ne vrnili do polnoči v službo. Istocasno je bila vojska pripravljena, da prevzame nadzorstvo nad mestom in nekaj odredov je tudi prišlo na pomoč quebeški policiji in uradnim sukničem, to je kanadski kraljevski policiji na konjih. Prebivalstvo se je oddahnilo, vandali, roparji, tatovi pa so kar čez noč izginali brez sledu.

BOCEN, 8. — Številni taji in italijanski šoferji tovornjakov so se danes ustavili na cesti pred

mejnim prelazom na Brenju in tako protestirali proti zastarelim predpisom in predvsem proti carinskim normam. Eden od šoferjev je izjavil, da hočejo s to akcijo opozoriti vlado in javno mnenje na potrebo po spremembi zakonov in carinskih predpisov, ki zavirajo promet čez italijanske mejne prehode. Protestne akcije se je udeležilo nad 80 tovornjakov. Popoldne so šoferji prekinili cestni blok.

V TRESH DNEH Osmi atentat na urade ZDA v Argentini

BUENOS AIRES, 8. — Zažgalna bomba je močno poškodovala knjižnico USIS (United State Information Service) v Buenos Airesu. Eksplozija je uničila del naprav, knjige in del čitalnice.

To je bil osmi atentat v zadnjih treh dneh proti ameriškim uradom v argentinskem glavnem mestu.

Domnevalo, da so ti atentati demonstrativne akcije ob drugi letnici smrti kubanskega revolucionarnega borca Ernesta «Che» Guevare.

A. BAHUN: «IZ ŽIVLJENJA, DELA IN TRPLJENJA 80-LETNEGA PROLETARCA ANDREJA BAHUNA»

V TRSTU od leta 1901 do leta 1919

8. Vojne razmere so zahtevale mnogo važnega oseba, skladiščno delavstvo pa ni bilo potrebno, ker ni bilo blagovnega prometa. Zaradi tega so bili vsi tržaški skladiščni delavci v Ljubljani, kolikor niso bili vpoklicani, dodeljeni k vojni kot takimenoenovani zaviraki. Med temi sem bil tudi jaz. Ta služba me je silno materialno udarila. Kot skupinovodja sem imel dnevno K. 5,20, kot zavirač pa K. 2,60. Torej moja plača je bila znižana točno za 50 odst. — niti ne računam izgube v «akord». Razen tega se je vse takoj podražilo za 200 odst. Sorazmerno so bili prizadeti tudi ostali tovariši delavci, ne pa nastavljeni osebje, ki je obdržalo svoje plače neokrnjene. Poleg tega je Južna železnica svojim nastavljenim uslužbencem plačevala po 2 kroni dnevno vojne doklade. Ta nepojmljiva krivica je bila še večja, ker državna železnica svojim delavcem ni znižala plač, ampak jim je še dajala K. 1,50 kot vojno doklado. Južna železnica pa se je pri evakuaciji poslužila nekega reakcionarnega predpisa, ki je najbrž veljal še za časa Marije Terezije, ki je predpisoval, da je treba v primeru izpraznitve železniških postaj: vse osebje pravočasno prenesti v varen kraj; delavce je treba odpustiti, toda službe ne smejo zapustiti, ampak morajo iti tja, kjer bodo potrebni. Na postaji Trst-Južna železnica so sklicali en teden pred začetkom vojne z Italijo vse delavce: uradnik Li-

delavcem Južne železnice je bilo znano, da se je uprava Južne železnice 1907. leta, z okrožnico obvezala, da bo svojemu osebju za naprej avtomatično priznavala vse tisto, kar bo državna železnica v skupnih postajah priznala svojemu osebju. Zato so se delavci sklicevali na to okrožnico. Toda Južna železnica se je postavila na stališče, da to ne velja v primeru vojne, čeprav to v okrožnici ni bilo zapisano.

Delavci Južne železnice iz Trsta, Gorice in vmesnih postaj, po številu okrog 800, so proti Južni železnici naposled vložili tožbo. Zastopstvo tožbe je prevzel tovarš dr. Tomšič iz Ljubljane, in sicer na lastne stroške. Le v primeru, če bi delavci tožbo dobili, bi mu plačali stroške. Najprej smo nameravali izbrati 15 zaupnikov, ki bi nastopali kot tožniki za vseh 800. Toda Južna železnica je želela, naj toži samo eden in se bi ta dobil zase bo to veljalo za vseh 800, če na bo izgubil, pa bo prav tako veljalo za vse. Zastopnik organizacije je predlagal mene kot tožnika. Najprej niso vedeli, pred katero sodišče spada ta zadeva: naposled so me dognali, da spada pod «Wiener Handelsgericht». Bile so tri obravnave in zadeva se je vlekla skoraj dve leti. Železnica je posiljala na razprave sedem svojih juristov in dva advokata, od katerih je spadal eden med najbolj znane dunajske tohtarje. Jaz sem bil samo na dveh obravnava, ker sem bil za enkrat službeno zadržati. Proces bi bil mogoče dobiti, ampak usoda je hotela, da mi je glavna priča, računovodja Zuzi (izgovori Cuc), prav tistega dne v Ljubljani umrl, ko bi bil moral pričati na tretji obravnavi, ki se je vršila naslednjega dne. Vprašali so me, ali sem vedel za odpoved službe delavcem, ki jo je uradnik Lisec zbranim delavcem prebral. Jaz nisem bil takrat navzoč, ker sem bil službeno izven Trsta. Zuzi bi bil povedal samo to, da mi je ra postajal v Ljubljani, ko sem bil pri vlaku, ki je v istem trenutku odpravil, izplačal vsoto za 14-dnevno odpoved, ne da bi mi bil posljali, zakaj sem tisti denar prejel. Zaradi tega sem izgubil proces. Sodišče se je postavilo na stran močnejšega, to je močnega «KK privilegierte Südbahngesellschaft», ki je bila nekakšna država v državi. Družba je trdila, da ni dolžna svojemu osebju dajati tistih ugodnosti v vojnem času, za katere se je obvezala leta 1907 v mirnem času. Neki sluga na tem sodišču mi je še pred koncem obravnave na hodniku prišepnil: «Na tem sodišču še noben državljan uslužbenec ni pravde dobil.»

Naš odvetnik je vložil priziv na «Oberlandesgericht», toda tudi to sodišče se je postavilo na isto stališče kot prvostopno. S tem smo bili mi delavci, evakuirani iz Trsta in okolice, morda v cel državi (ako se izzame Južni Tirol, kjer so ve prav tako nahajali južni železnice) najhujše udarjeni. Morali smo opravljati enako težko službo in kakor naši tovariši delavci na državnih železnicah, toda za manj kot polovično plačo. Razen tega ni Južna železnica v najmanjši meri skrbela za aprovizacijo za svoje osebje, ki je bilo v vojni službi Ljubljana-Opčine. Državni železnice so na Opčinah redno prejemali zadostno količino kruha, južni pa tega nismo bili deležni. Vozil sem 15 ur od Ljubljane do Opčin in nisem imel niti dekagrama kruha, ker ga ni bilo moč že od začetka vojne z Italijo za nobeno ceno dobiti. Dospeli smo na Opčine ob 11. uri ponoči. Kuhinja na južnem kolodvoru je bila zaprta. Šel sem na državni kolodvor. Tam mi je ženska, ki je v kuhinji pomivala mize, ponudila le črno kavo — surogat. Rekel sem, da ne moram črne kave brez kruha, nato pa sem ji po kratkem razmišljanju rekel, naj mi da vsaj črno kavo. Šel sem v barakop spati. Drugi dan je imela naša skupina «pendel», to je prevažanje dospelih vlakov iz južnega na državni kolodvor in obratno. Zvečer smo šli zopet vlak nazaj v Ljubljano. Seveda še vedno brez kruha.

(Nadaljevanje sledi)

NI MIRU V DIVJEM KURDISTANU

Iraška vojska pobila prebivalstvo cele vasi

Možje zbežali v hribe, žene in otroci žrtve maščevalnih vojakov

ŽENEVA, 8. — Revolucionarni odbor Kurdoj je z uradnim poročilom, ki ga je objavil «Tribune de Geneve» javil o novem krvavem spopadu med bojevniki kurdskega plemen in iraškimi četami.

Po obvestilu odbora, ki ima svoj sedež v Londonu, so oddelki iraške vojske iz maščevalnih razlogov pobili vse prebivalce kurdske vasi Dekana ob reki Azer, ki je v okraju Mossoul v iraškem Kurdistanu. 37 otrok, 28 žensk in 90-letni stavec so se zadušili, ker so iraški vojaki zažgali pred jamo, kamor so se pred njihovim prihodom zatekli, kup črvi. Nekd nosci žensk, ki je zaredi gottega dima pribežala iz jame, so vojaki z bajonetmi razparali trebuh in jo nato obesili na kol poleg vhoda ob njenem komaj rovenem sinčku.

Izvršni odbor kurdske revolucije javlja, da ima na razpolago imena, primke in starost žrtev, ki so vpisane v seznamu iraških državljankov, kakor tudi imena družinskih poglavarjev, ki so v tem pokolu izgubili svoje.

Maščevalna akcija iraške vojske naj bi bila 18. avgusta letos. Pred prihodom vojske kolono so vsi moški iz strahu, da bi jih aretirali in mučili, zapustili domove in se zbežali v hribe, medtem ko so se ženske in otroci skrili v jami nedaleč od vasi. Pokol v vasi Dekan ni osamljen primer med spopadi iraških vojakov s kurdskega plemena. Ze 16. septembra 1968, leta nika, je oddelk iraške vojske požgal vas Serro v okraju Zelko in pobil 99 oseb, v glavnem žrtev in otroke ter priletnega krščanskega duhovnika.

Zaradi stavke uslužbencev mestne čistote

V Londonu podgane in muhe na smeteh

LONDON, 8. — Zmeha in živčnost je zajela prebivalce Londona zaradi smeti, ki jih namestenci mestne čistote zaradi stavke iz 15 dni v predmestjih in 10 dni v središču ne pobirajo več. Časniki že pišejo o «supermuham», ki jih nobeno sredstvo ne uniki več, o črvih in o nevarnosti epidemije. Smrad se širi brez prestanika kljub temu, da so prebivalcem razdelili vrečke iz plastične snovi,

kamor morajo spravljati ostanke jedi in podobno. Čeprav mestni pometalci ne stavkajo, je moč opaziti, posebno v bližini restavracij in hotelov, precejšnje kupe smeti. Nekateri osebe so zažgale smeti, gasilci pa so morali poseči zaradi nevarnosti hujših požarov.

Čeprav predstavniki oblasti trdijo, da v Londonu ni nobene nevarnosti epidemije, so se na kupih smeti že pojavila cela krdela podgan.

S trnkom nedaleč od Caprija Amaterski ribič ujel morskega psa

CAPRI, 8. — Lucio Gargiullo, mizar iz Anacaprija, ki se v prostem času zabava z ribolovom, je s 5 om dolgi norveškimi trnkom ujel 20 milj jugozahodno od rta Carena na Capriju 3 in pol stolet težkega morskega psa. Gargiullo je tudi ujel tri morske pse po 50 kg.

Bil je žrtev «zelenih baretk» Premalo odškodnine za umorjenega moža

SAJGON, 8. — Vdova po Thai Khac Chuyenu, ki so ga nekateri pripadniki «zelenih baretk» v Vietnamu ubili, je zahtevala od ameriške vlade podporo za svoja sinova (1 in 2 let starosti) vse do njune polnoletnosti.

Chuyenova je izjavila, da odškodnino, ki jo je prejel teden sprejela od ameriških funkcionarjev, ne zadostuje za vzgojo njenih dveh otrok. Ameriški funkcionarji so ji dali pod grožnjo «vzeti ali pustiti» vsoto, ki predstavlja 36 mesečnih plač moža, ki je bil pred njegovim izginotjem 20. junija letoš prevajalec ameriških «Special Forces». Vdova je izrazila novinarjem upanje, da se bo ameriška ambasada končno izjasnila, če je bil njen mož res «dvojni ali trojni agent».

Ameriški funkcionarji pa so izjavili, da je zadeva za njih končana. Chuyenova je sprejela denar in podpisala izjavo, v kateri je rečeno, da je likvidacija dokončna odškodnina za izginitost moža.

pomeni "Zaupanje in Varnost"

Sprostite se: ste v vlaku! Zelena luč, odhod. Vlak gre hitro, vedno hitreje in piskajoč odpelje po tračnicah. Sprostite se: ste v vlaku. 160.000 železničarjev budno pazi na varnost vašega potovanja. Vse je predvideno, vse je kontrolirano, nešteto varnostnih naprav spremlja

minuto za minuto hitro vožnjo vašega vlaka. Dolgi kilometri se spremenijo v prijeten in udoben relax. In že ste prispeli v mesto kjer vas nekdo čaka, že ga vidite na drugem koncu perona. Prispeli ste. Mirni, spočiti. Tako je, če želite potovati varno in prispeti varno, potujte z vlakom.

Fiducia e Sicurezza

EDVARD KARDELJ OB DESETLETNICI DEKLARACIJE OZN O PRAVICAH OTROKA

Otrok naj zaživi pravo otroštvo in uživa najboljšo vzgojo da bi postal celovita osebnost

Letos poteka deset let, ko je v Zveznih narodnih skupnosti, ki so združene v eno državo, nastala nova država, ki se imenuje Slovenija. Vse to, kar smo doživeli, je bilo posledica tega, da smo se odločili, da bomo živeli skupaj in da bomo ustvarili novo državo. To je bilo velika odločitev, ki je imela velike posledice. Danes, ko smo na deseto obletnico Deklaracije o pravicah otroka, se spominjamo, da je to bilo velika odločitev, ki je imela velike posledice. Danes, ko smo na deseto obletnico Deklaracije o pravicah otroka, se spominjamo, da je to bilo velika odločitev, ki je imela velike posledice.

Čitamo o tem, gledamo jih po televiziji, mnogi si tega niti ne morejo predstavljati. To je velika odločitev, ki je imela velike posledice. Danes, ko smo na deseto obletnico Deklaracije o pravicah otroka, se spominjamo, da je to bilo velika odločitev, ki je imela velike posledice.

Edvard Kardelj

ČETRTEK, 9. OKTOBRA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 11.35 Slov. narodne; 11.50 Ansambel Marangoni; Bartolini; 13.30 Glasba po želji; 17.00 Svoje predov orkester; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Plošče resne glasbe; 19.00 Polka pesmi; 19.20 Motivi; 20.00 Sport; 20.35 Letalska; 22.25 Zbavna glasba.

TRST

12.25 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 13.35 Mozartove skladbe.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 20.15 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Plošče; 9.00 Melodije in ritmi; 10.00 Priljubljeno jim; 10.30 Poje Connie Francis; 10.45 Znanj pevkari; 11.15 Nove plošče; 11.30 Glasba po želji; 15.30 Iz operetnega sveta; 16.40 Parada uspehov; 17.40 Ritmi; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutrjenje popevke; 9.06 Zvočni trak; 10.05 in 11.00 Ura glasbe; 11.30 Baritonist Giuseppe Valdengo; 12.05 Kontrapunkt; 13.15 Preizkušajo se dilemtanti; 14.45 Ital.

tem vprašanjem zasledujejo v sedmi socialistični Jugoslaviji. Članek smo povzeli iz ljubljanske revije «Otrok in družina», katere 8. številko letošnjega leta smo pravkar prejeli.

Deseta obletnica deklaracije o otroških pravicah v OZN spodbuja človeštvo, da se obrne k sebi in se vpraša, kaj je storilo in kakšne napore vlaga danes za otroka, za svojo bodočnost. Vemo, da ta deklaracija sama po sebi še ne spreminja sveta. Vojne, tiranija, siromaštvo, bolezen in lakota še vedno uničujejo po vseh kontinentih naša mlada življenja in prav gotovo bo poteklo še veliko časa, preden bodo narodi vsega sveta lahko ugotovili, da so se vsaj kakor koli približali uresničenju proklamiranih pravic.

Pa vendar je lista o otroških pravicah obveza za človeštvo, za vse ljudi in vse narode, da se bori in trudi za zagotoviti otrokom take možnosti razvoja, da bodo lahko svobodno zrastle v telesno in duševno zdrave ter na kulturi in znanju bogate ljudi. Zato je lista neprestana spodbuda za vse. V tem je njena vrednost.

Tudi mi se moramo ob tej obletnici vprašati, ali smo storili vse, kar smo mogli storiti.

Prav gotovo lahko pokažemo na številne uspehe. Če v času narodnoosvobodilnega boja, v usodnih dneh naših narodov, smo se trudili ne samo zaščiti življenja otrok, marveč tudi za to, da bi se kdaj hudim vojnim razmetom ušli in oblikovali v zaveden faktor bodoče socialistične družbe. Vsi se spominjamo skrbni in organizirane akcije za «čigalčke», partizanske ladij in vrtnice, šolanje izbranih partizanskih kadrov, za šolsko in vzgojno delo z otroki, otroški tisk itd. Prizadevali smo si, da ne bo vojna pustila prehudih posledic na dorasajoči mladini in da bi mladinna moralno rasla na idejnih osnovah pravičnega odpora svojega naroda, ki je branil svoj obstanek in svobodo, in revolucionarnega boja delovnega človeka, ki se je bori za lepši jutrišnji dan v miru in socializmu.

Po vojni smo pri nas poskušali storiti kar največ, da bi otroci zaživeli normalna življenja in v obnovljeni domovini. Rasle so otroške ustanove, igrališča, objekti za letovanje, jasli, vrtnice, šole, pionirski domovi in druge vzgojne institucije. Vzgoja in nega otrok sta dobivali socialistično vsebino, hkrati pa se je poglabljala njuna strokovnost z najnovejšimi spoznanji in znanstvenimi dosežki.

Pa vendar, nikakor se ne moremo počutiti zadovoljne s tem, kar smo storili. Napori, da bi otrok v naši družbi dobil popolnejšo zaščito, niso bili in niso vselej taki, kakršni bi lahko bili in kakršni bi morali biti. Včasih so bile materialne ovire zares zelo velike, včasih pa tudi naši družbeni dejavniki niso znali razviti ustreznih organizacijskih prijemov ter konceptov. In naposled, kratkovidni človekov egoizem nas je večkrat bolj usmerjal k osebnemu standardu ljudi kot pa k materialnim žrtvam za graditve boljše zaščitne službe za otroke in družino.

Zato imamo danes kljub nekaterim sistemskim ukrepom premalo razvito družbeno bazo vzgojnih, varstvenih in rekreacijskih ustanov za otroke. Družbena sredstva so še vedno premajhna, zavest naših ljudi — samoupravljavcev v domovini in v krajevnih skupnostih ter občinah — pa se tudi še ni dovolj premaknila, da bi stari in vsi družbeni faktorji energičneje začeli odpravljati sedanje slabosti v sistemu otroškega varstva. Zavedati se moramo, da je predvsem od nas samih odvisno, kakšno bo razvoj naših otrok. Zato mora biti skrb za otroke naša skupna stvar, stvar slehernega med nami in celotne družbe na vseh ravneh.

Na tej podlagi bomo lahko še bolj zavzeto razvijali vzgojo mladega rodu od mladih nog dalje, jo bolj vrednotili in tudi oplemenitili, skrbeli, razvijali tako, da bo vsak otrok zaživel pravo otroštvo, užival najboljšo vzgojo in nego in se razvil v celovito osebnost, ki bo resnično lahko predstavljala bodočino samoupravljajsko ter demokratsko socialistično družbo.

Njena sestava in naloge so izključno obrambnega značaja

NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV O JUGOSLOVANSKI VOJNI MORNARICI

Jugoslovanska vojna mornarica je danes po številu ladij in po tonaži precej večja od predvojne, po strelni in udarni moči pa je dvakrat močnejša

Jugoslovanska vojna mornarica je danes po številu ladij in po tonaži precej večja od predvojne, po strelni in udarni moči pa je dvakrat močnejša.

Njena toaža je 420 ton, dolga je 57, široka pa 7 metrov. Te ladje so oborožene z dvema topovoma kalibra 76 milimetrov, dvema topovoma 40 milimetrov in dvema topovoma 20 milimetrov. Oboroženo so tudi z metali in krmnimi drsniki protipodmorniških globinskih bomb.

Solska ladja Galeb je dobro znana po potovanjih jugoslovanskega predsednika Tita v razne azijske in afriške dele, kot tudi po križarjenjih govejcev vojaške pomorske akademije in slušateljev višje pomorske akademije. To ni bojna ladja, marveč je namenjena šolskim potrebam. Njen standardni izpodriv je 5182 ton. Oborožena je s protiletalskimi topovi. V vojni bi Galeb uporabljal za polaganje min.

Rušilec R-11 Split je jugoslovanska največja bojna ladja. Zgrajena je s protiletalskimi topovi. Njen standardni izpodriv je 3192 ton, dolžina znaša 120, širina pa 12 metrov. Oborožena je s štirim topovi kalibra 127 milimetrov, štiričrvenim 40 milimetrskim protiletalskim topom, dvema dvocevima protiletalskima topoma 40 milimetrov, ki streljajo v smeri napreda, in štirim topovi kalibra 20 milimetrov.

Rušilec R-21 Kotor je jugoslovanska mornarica kupila od Velike Britanije. Prav tako tudi rušilec R-22 Pula. Njuno modernizacijo so opravili v Tivtu. Ima 2584 ton izpodriva, njegova dolžina znaša 110, širina 11 metrov. Oborožena je s štirim topovi kalibra 120 milimetrov, enim dvocevima in štirim dvocevimi protiletalskimi topovi kalibra 40 milimetrov, poleg tega pa ima tudi močno protipodmorniško orožje.

Solska ladja Jadran je plovniki objekt s tremi jambori, namenjena je za to, da bi gojenci vojaških pomorskih akademij in podčastniških šol spoznavali stihijo morja in vetrov.

Torpedni čoln jugoslovanske izdalce je samo eden od številnih podobnih čolnov, s katerimi razpolaga jugoslovanska vojna mornarica. Prav njim gre zahvala, da je Jugoslavija po številu torpednih čolnov največja sredozemska mornarica. Njihov standardni izpodriv je od 52 do 55 ton. Dolgi so 23, široki pa 6 metrov. Oboroženi so z dvema cevema za izstreljevanje torpedov, enim protiletalskim topom kalibra 40 milimetrov, dvema 20 milimetrskima topoma ter drsniki globinskih protipodmorniških bomb.

Torpedni čoln TČ-209 je eden od mnogih torpednih čolnov, ki jih je Jugoslavija kupila od SZ. Njihov izpodriv je 130 ton, dolžina 32, a širina 6 metrov. Oboroženi so s štirim cevmi za izstreljevanje torpedov ter dvema dvocevima avtomatičnima topoma kalibra 25 milimetrov.

iz znanstvene Latinske Amerike; mnogo ljudstev, zlasti onih avtohtonega izvora, še živi domala v primitivizmu. Na sliki vidimo domaćina iz Ekvadorja z značilno pričko in obliki pokrivala. Reševina in zaskrbljenost sta vidni na njegovem obrazu.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte ugotoviti, kako vam boste uspeli v prihodnosti. Dvoječka (od 21.5. do 21.6.) Nastopil je ugoden trenutek, da se spoprimete z nekim napadnim javnim mnenjem. Pozabite na stare spore in krivice.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Sprejmite neko ponudbo, dastravno vam je s to uspeh zagotovljen šele kasneje. Izoboljšajte se bodo gnotne razmere družine.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Pazite, da

Trgatev je že za nami, grodje pa še vedno zabomo. Pred nekaj dnevi je bilo tudi morje še toplo, tako da lahko združimo grod s kopalnim kostimom. Deklica na sliki je Čehinja in je bila posneta v Portorožu. (Foto Bubnič)

ANKETA LJUBLJANSKE REVIE «SODOBNOST»

Usoda slovenske narodne skupnosti v Italiji - Nekatera pereča vozlišča

Stanislav Renko, odgovorni urednik Primorskega dnevnika, Trst

1. Na prvo vprašanje moram, žal, odgovoriti, da to, kar se dogaja, preden bi lahko v pozitivnem smislu govorili o skladnem razvoju avtohtone slovenske skupnosti v Italiji, in sicer:

a) dokler v 20 od 34 občin, v katerih živi avtohtona slovenska skupnost v Italiji, otroke slovenskih staršev že v otroških vrtnicah in osnovnih šolah raznarodujejo in nimajo niti po več kot sto letih, odkar so v Italiji, niti ene ure tedenskega pouka v slovenščini. Po površni gre za večino ozemlja, naseljenega s Slovenci v Italiji, po številu prebivalstva pa za dobro tretjino vseh Slovencev, ki živijo v Italiji. Poleg tega pa je prav ta del Slovencev, v Italiji priseljen v emigracijo, ki se v zadnjih letih spreminja iz sezonske in začasne v stalno, kar dokazujejo statistični podatki, objavljeni večkrat tudi v dnevniku, ki ga urejamo;

b) dokler ne bodo odstranjene posledice dosedanjega zavlačevanja pri izvajanju že skoraj osem let starega zakona o slovenskih šolah v preloženih Trstu in Gorici (zakon št. 1012, 1961), zavlačevanja, zaradi katerega so bili slovenski šolniki prisiljeni letos stavkati, in sicer v Gorici 14. februarja 1969, v Trstu pa 20. februarja 1969.

Našel sem le dva važnejša vzroka, ki jih je pa več, a med njimi je tudi ignoriranje spomenice Slovencev videnske pokrajine pred sedmimi italijanske republike z dne 19. oktobra 1966, spomenice, ki so mu jo poslali ob stoletnici priključitve Beneške Slovenije k Italiji, ki jo pglavlar države obiskal E. Deleagacij Slovencev takrat ni bilo omogočeno, da bi mu bila osebno izročila spomenica, čeprav so bile ustrezne oblasti seznanjene z vsebino spomenice, ki v prvi vrsti predsednika republike pozdravlja ter mu izreka dobrodošlico in izraža pričakovanje, da bo predsednik republike s svojim ogledom odločilno pripomogel, da se prične urejati položaj slovenske narodnostne skupnosti v videmski pokrajini po ustavnih določilih in v duhu enklavice XXIII. v teris polnojnega Jazera ter ali širih letih predsednik SFRJ je dvakrat sprejel predstavnike italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji.

2. Za zaščito slovenske manjšine v smislu člena 6 italijanske ustave si zamisljamo celo vrsto ustreznih zakonskih predpisov, bodisi v obliki zakonov (kot npr. za-

kon o slovenskih šolah, ki ga omejuje, ali pa vključenih v druge splošne zakone, kot je npr. pr. priprave etnične skupnosti (kot je primer zakona z dne 19. oktobra 1966, s katerim je bil spremljen fašistični zakon št. 1238 z dne 9. julija 1939 o ureditvi matičnih knjig in o prepovedi dajanja tujijskih krstnih imen). Odboreni zakon pravi med drugim: «Če gre za otroke pripadnikov priznanih etničnih manjšin, se imena lahko pišejo s črkami njihovega jezika in kakor koli v latinici». Mislim, da bi to bilo potrebno cela vrsta novih zakonskih predpisov za izvajanje določb tako imenovanega «paketa», kot imenujejo znani sporazum «komisije devetnajstih» za zadovoljitev zahtev nemške manjšine na Južnem Tirolskem, ker vse tiste določbe — o njih bo rimska vlada dokončno odločila — ne bodo mogle biti uresničene z enim samim organskim zakonom. Baje so nekateri slovenski pravniki — o tem že dosti razpravljali in — kot se zdi — končno ugotovili, da je tudi s čisto pravnega stališča nujen «skupaj ustreznih zakonskih nujen».

(Nadaljevanje sledi)

Simpozij o prihodnosti

Profesor Jacques Piccard in ameriški vesoljec ter akvanavt Scott Carpenter bosta med najbolj znanimi udeleženci prvega mednarodnega simpozija o prihodnosti, ki bo od 10. do 15. novembra v Münchnu. Pod geslom «Sistems 69» želijo prireditelji dati pregled tehnološkega napredka v zadnjih letih. Med razpravo o prihodnosti bodo govorili o surovinah, o kemiji nasploh, o proizvodnji in spreminjanju energije, o prometu, vesoljskih poletih in priduorju v zemeljsko notranost.

Sviciarski profesor Piccard bo poročal o plovi raziskovalne podmornice «PX 15» v Zlatem toku, Carpenter pa o potiskih v podvodnih laboratorijih. Drugi bodo govorili o prihodnosti množičnih občil, o moderni vzgoji in, med drugim, tudi o informacijski tehnologiji.

Po zamisli prirediteljev pod vodstvom profesorja Steinbucha iz mesta Karlsruhe, naj bi kongres opozoril na težnje sodobne tehnike, ponazoril vesoljsko raziskavo življenja, posvaril pred grozotami nevarnosti, nakazal možnosti in sploh pripomogel k boljsemu razumevanju dolgoročnega tehnološkega napredka.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

E. Sperandio v galeriji «Tribbio»

Ako v katalogu nove razstave v galeriji Tribbio beremo, da je mlada Elisabetta Sperandio došla akademijo v Milano pod znanim stalno oblikovno ustvarjajočim Domenico Purificato, potem ne moremo podvomiti v njeno slikarsko spretnost. Vendar pa umetnica hodi svojo lastno pot, kajti to, kar nam tu prikazuje, bo verjetno večina občinstva težko sprejela kot slikarske dosežke akademikega šolanja. Na prvi pogled se zdi ti bel, s celofanom prekriti listi, prej grafikon ali področje magnetizma ali drugih neznanih sil narave.

Slikarka namreč ne uporablja čopičev, niti kakršnihkoli barv. Rabi le črto in vse, kar je v običajni skali s šestilom, da bi z raznobarnimi tuši izločila na tisoče tankih črt. Igra prostorne in mrežaste se sekajočih črt, vzporednih in žarkovnih, ki se le ob izhodnem središču zgostijo v višje črtno, tvorijo zanimanje likovnega preučevanja medsebojnih odnosov črte do črte, ki jih le pa tu pa tam prekinje kak drobnejši niz geometričnih oblik, elips in trikotnikov. To ji nado mešča slikarjem nekakj tako prepotrebno čutno doživetje resničnosti sveta.

Poglablja se le v abstraktno obrobno razuma, morda sledeč znamenitemu reku Malevica, ki je pred šestdesetimi leti izjavil: «Želim postati stvarnik novih zakonov svojih notranjih tokov».

Ne glede na to, pa se pomneno vanja del prilagajajo tekočim zahtevam časa z izrazi kot so: to: kozmičen, vesmírski, nuklearen, časovni prelom, skrajšanje prostornosti, rotacija trikotnika, štrikotnika, kroga in podobno. Mnogo je tu tudi oštevilčenih kompozicij, kar smatramo za najbolj primeren označevanje takih ustvaritev. Med temi nastopi, da bi enkrat začutili tapetističnega utrip in to listu iz nekega Mojsijevega baletu. V isti galeriji je lani uveljavljena razstava enako izbrisana dela, katerih belina pa je počrta, barvasta slika avstralskega slikarja Fertileja. Potrebnosti tega kontrasta je Sperandiova gotovo zaveda. Zato je tu nekaj strahnejših kompozicij z resnično barvo ter se zanimivi in zelo pestri kolozji iz praznih izrezkov celofana raznih barv.

MILKO BAMBIČ

Božidar Jakac v MG Piran

Sredi prejšnjega meseca je Mestna galerija Piran svojo razstavo prostora izpolnila s 140 deli splošno znane slikarja in grafika Božidarja Jakaca. Že pri otvoritvi je bilo sprito številnih obiskovalcev moč ugotoviti, kako cenjen in priljubljen je sam umetnik. Razstavo je obiskal tudi predsednik občinske skupščine Piran, Jožan Kos, ki se je v svojem govoru tudi umetniku zahvalil za njegovo nesebično pomoč pri ureditvi te razstave, prirejene v počastitev njegove 70-letnice.

Podrobnosti o njegovem delu, razvoju in dolgoletnem delovanju doma in v inozemstvu, kot ustanovitelju grafičnega tečaja in kot rektorju Slovenske akademije likovnih umetnosti in Ljubljani, je prikazal v priloznostnem pogovoru umetnostni kritik Aleksander Bassin.

Kot smo pričakovali, je zanimanje za njegovo retrospektivno razstavo bilo tako veliko, da je MGP razstavo, ki je imela trajati do 30. septembra, podaljšala do 8. oktobra.

Recenzije in reportaze o sami razstavi, ki je v Piran prisla iz drugih slovenskih galerij, smo lahko sledili v dnevnem časopisu, domačem in tujem (Gospodstvo). Zato se ne nameravam ob njenem zaključku spuščati v razpravljanje o vrednosti in pomenu Jakacovih del. Sicer je že sam njegovo ime parok njihove neizpodbitne kvačete. Omeniti bi le, da je umetnik s samo prireditvijo bil zadovoljen, obenem pa mi je v pogovoru s njim hudomušno omenil, da mu očitajo, kako da je v svojem ustvarjanju ostal takšen, kakršen je bil, torej, da ne naseda, kot kak «molekularni» modi v umetniškem ustvarjanju.

Ko vsa se nehoti lotila vprašanja o vrednosti in pomenu abstraktnih umetnosti in pogosto posem nerazumljivih prikaznih «modnih» likovnih ustvarjalcev, mi je povedal, kako je pokoni letih Meštrovič Amerikancem dajal lekcije v zvezi z denarnimi mogotci, ki včasih iz golega snobizma podpirajo delovanje takih umetnikov, omenivši, da so pač današnji ameriški oblastniki le potomci nekdanjih piranov, ki so s krvi zadušili tisoletno kulturo ameriških domačinov. Ti in njim podobni — je dejal — bodo morali šele poiskati pravo pot do resnične kulture, kot je ona, ki ostaja nespremenljivo sredstvo resnične oplenitvenja in humanizacije človeštva.

A. L.

Ukradli so zlate ure, zapestnice itd. v vrednosti 300.000 lir

POHISTVO

ZERIAL

RAZSTAVA POHISTVA:

- *UL. SETTEFONTANE 58*
- *KORZO ITALIA*
- *UL. MADONNINA 18*

Nadaljujemo z izredno prodajo sprejemnic s popustom do
Ponudba velja do 19. oktobra
IZKORISTITE PRILOŽNOST!

50%

UREDNISTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-806 in 94-638 - Poštni predal: 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/1, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANCISKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 800 lir vnajprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ: posamezna številka in tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.500 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržskega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501.3-270/1 - OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 beseda - Oglasi za tržniško in goriško pokrajino se naračajo pri upravi. - Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» - Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO - Izdaja in tiska Založništvo tržskega tiska, Trst